

Måleegenskaper ved den norske versjonen av *Preschool Anxiety Scale – Revised (PAS-R)*

Agathe Backer-Grøndahl¹ (agathe.backer-grondahl@nubu.no)

Siri Saugestad Helland² (siri.helland@r-bup.no)

PsyKTestBarn 2020, 1:4

ISSN 1893-9910

Mottatt dato 22. mai 2020

Publisert dato 25. juni 2020

Artikkelens URL <https://psyktestbarn.r-bup.no/no/artikler/pasr---preschool-anxiety-scale-revised>

DOI 10.21337/0068

Som alle artikler i PsyKTestBarn, kan denne fagfellevurderte artikkelen arkiveres og distribueres fritt for alle slags formål på følgende vilkår: korrekt referanse skal oppgis (se under), ingen kommersiell bruk og ingen bearbeidelse av tekst eller innhold.

¹ Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (NUBU)

² Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP) Øst og Sør

Denne artikkelen skal siteres på følgende måte:

Backer-Grøndahl, A & Helland, S. S. (2020). Tittel. Måleegenskaper ved den norske versjonen av Preschool Anxiety Scale – Revised (PAS-R). *PsykTestBarn*, 1:4.

Sammendrag

Beskrivelse. Preschool Anxiety Scale – Revised (PAS-R; Edwards, Rapee, Kennedy & Spence, 2010) er et instrument som måler et bredt spekter av angstsymptomer hos førskolebarn. PAS-R består av 28 ledd som til sammen måler sosial angst, generalisert angst, separasjonsangst og spesifikke fobier. Instrumentet er oversatt til norsk av Ørbeck, Eyre og Kristensen i 2013. PAS-R kan brukes kostnadsfritt av forskere og klinikere.

Litteratursøk. Et systematisk litteratursøk etter norske, danske og svenske studier som rapporterte psykometriske egenskaper for PAS-R resulterte i en masteroppgave og en hovedoppgave. Disse var basert på tverrsnittsdata fra et normalutvalg av førskolebarn i en pilotundersøkelse ($N = 37$) og i hovedstudien ($N = 260$) i Norwegian Tuning in to Kids ved Universitetet i Oslo.

Psykometri. Middelverdiene for PAS-R var i de to studiene presentert med en annen skalering enn i originalskalaen, og disse ble derfor omregnet for å muliggjøre sammenligning med internasjonale funn. Resultatene indikerte god reliabilitet (indre konsistens) for totalskalaen. Gjennomsnittsverdiene for totalskalaen i de norske utvalgene var lavere enn i det originale utvalget, men høyere enn i et islandsk utvalg. Det ble ikke rapportert psykometridata for delskalaene i de to norske studiene.

Konklusjon. Vi har begrenset datagrunnlag for å konkludere om de psykometriske egenskapene ved den norske versjonen av PAS-R. Til tross for dette vil vi oppmuntre til bruk av PAS-R i norske forskningsstudier, da dette er et av få instrumenter som fanger ulike angstdimensjoner hos barn og da det bør forskes på PAS-R fordi det er behov for økt kunnskap om instrumentets psykometriske egenskaper.

Abstract

Description. The Preschool Anxiety Scale – Revised (PAS-R; Edwards, Rapee, Kennedy, & Spence, 2010) is an instrument measuring a broad spectrum of anxiety symptoms in preschool children. The PAS-R consists of 28 items measuring social anxiety, generalized anxiety, separation anxiety, and specific phobias. It was translated to Norwegian by Ørbeck, Eyre, and Kristensen in 2013, and is free to use by clinicians and researchers.

Literature Search. A systematic literature search for Norwegian, Danish, and Swedish studies reporting the psychometric properties of the PAS-R resulted in two Master theses. These reports were based on cross sectional data from a normal population of preschool children in a pilot study ($N = 37$), and the main study ($N = 260$) from “Tuning in to Kids” at the University of Oslo, Norway.

Psychometrics. The mean values for the PAS-R in these two studies were presented with different scaling than the original, so the values were recalculated to allow for comparison with international data. The results indicated good reliability (internal consistency) for the total scale. The mean PAS-R total scale values in the Norwegian sample were lower than the original sample

but were higher than the mean values found in an Icelandic sample. Psychometric data for the subscales were not reported in the two Norwegian studies.

Conclusion. We have limited data regarding the psychometric properties of the Norwegian version of the PAS-R. Despite this, we would encourage the use of the PAS-R in Norwegian studies, as this is one of few instruments measuring different anxiety dimensions in children. Further results in Norwegian samples are needed to document the psychometric properties of the Norwegian version.

Innledning

Preschool Anxiety Scale – Revised (PAS-R) er et måleinstrument som skal fange opp angst hos førskolebarn. I dette spørreskjemaet rapporterer foreldre om ulike angstsymptomer hos barnet sitt (Edwards, Rapee, Kennedy & Spence, 2010). Det originale instrumentet, Preschool Anxiety Scale (PAS), ble utviklet av Spence, Rapee, McDonald og Ingram (2001), mens det i 2010 ble foretatt noen revideringer (Edwards, Rapee, Kennedy & Spence, 2010). Den reviderte versjonen, PAS-R, er oversatt til norsk av Beate Ørbeck, Benedicte Eyre og Hanne Kristensen i 2013, og det er denne som vurderes i det følgende.

Bakgrunnen for å utvikle den originale PAS var at det fantes få eller ingen måleinstrumenter, utover diagnostiske intervjuer, som målte et bredt spekter av angstsymptomer hos førskolebarn. Dette til tross for kunnskapen om at førskolebarn kan vise slike symptomer og også kvalifisere for angstdiagnoser (Spence et al., 2001). Utviklerne ønsket derfor å lage et foreldrerapportert måleinstrument for å måle ulike symptomer på angst blant førskolebarn (Spence et al., 2001). De samlet og laget spørsmålsformuleringer basert på diagnostiske verktøy og angstskalear for eldre barn, deriblant Spence Children's Anxiety Scale. Etter flere piloter og endringer endte de opp med et spørreskjema med 28 ledd som skulle måle generalisert angst, sosial fobi, separasjonsangst, frykt for fysisk skade og tvangslidelse (Spence et al., 2001). I tillegg var det noen få ledd som handlet om post-traumatisk stresslidelse (PTSD). Disse leddene ble ikke inkludert i analysene som presenteres i Spence et al. (2001) fordi det var så lav forekomst av PTSD og opplevde traumer blant førskolebarna i pilotene.

Resultatene fra en eksplorerende faktoranalyse resulterte i best tilpasning for en fire-faktormodell med faktorer tilsvarende sosial fobi, frykt for fysisk skade, tvangslidelse og generalisert angst/separasjonsangst. Et sett av konfirmerende analyser viste imidlertid best tilpasning for en fem-faktormodell med faktorer tilsvarende hver av de diagnostiske symptomgruppene (sosial fobi, frykt for fysisk skade, tvangslidelse, generalisert angst og separasjonsangst). Disse fem faktorene var høyt korrelerte, og det ble i videre analyser funnet støtte for at korrelasjonen mellom faktorene kunne forklares av en overordnet angstfaktor. Den overordnede angstfaktoren reflekterte i størst grad separasjonsangst og generalisert angst, og de to førsteordensfaktorene for disse symptomene forklarte derfor lite spesifikk variasjon i leddene. Dette funnet var sentralt for den videre revideringen av måleinstrumentet som resulterte i PAS-R.

Leddene som skulle måle generalisert angst i PAS ble endret fra formuleringer om barnets bekymringer for situasjoner og hendelser til barnets atferd i situasjoner som typisk bringer fram engstelse hos barn (Edwards et al., 2010). Det ble antatt at dette var mer hensiktsmessig med tanke på hvordan engstelse viser seg hos små barn, samt at foreldre lettere vil kunne rapportere på barnets atferd enn om barnets bekymring – som jo er en kognitiv prosess som ikke så lett lar seg observere. Totalt bestod revisjonen i at tre ledd ble endret, syv ledd ble fjernet helt (tre ledd som målte generalisert angst, tre ledd som målte tvangslidelse og ett ledd som målte fobi for fysisk skade), mens ni ledd ble lagt til (Edwards et al., 2010). Basert på analysene foretatt av Edwards et al. (2010) ble de to gjenværende leddene som

målte tvangslidelse også fjernet, og man stod igjen med 28 ledd.

PAS-R består dermed av 28 ledd som til sammen er ment å måle fire dimensjoner som tilsvarer områder av angstsymptomer: Sosial angst (syv ledd), generalisert angst (syv ledd), separasjonsangst (fem ledd) og spesifikke fobier (ni ledd). Leddene er formulert som uttalelser som beskriver barn, som for eksempel «Er redd for å snakke foran andre» og «Blir urolig hvis det skjer noe uventet». Respondenten (en forelder) skal besvare hvilken uttalelse som best beskriver deres barn. Svaralternativene er 0 (stemmer ikke), 1 (stemmer sjelden), 2 (stemmer noen ganger), 3 (stemmer ganske ofte) og 4 (stemmer veldig ofte).

PAS-R ble testet i et australsk utvalg av mødre og fedre som rapporterte om sine barn ($N = 764$) i alderen tre til fem år (Edwards et al., 2010). De fleste familiene responderte på rekruttering der det ble vektlagt at deltakende barn ikke behøvde å ha angst, mens en mindre andel ble rekruttert ved at det spesifikt ble etterspurt barn som var sjenerte eller engstelige. Forskerne fant støtte for en modell med en overordnet angstfaktor som reflekterte fire førsteordensfaktorer tilsvarende de fire typene angstsymptomer (sosial angst, generalisert angst, separasjonsangst og spesifikke fobier). Det var ikke kjønnsforskjeller i gjennomsnittsskårene, foruten på delskalaen spesifikke fobier rapportert av mødrene, der jentene skåret noe høyere enn guttene.

Reliabilitet, rapportert som Cronbachs alfa, varierte mellom 0,72 (spesifikke fobier) og 0,92 (full skala). Stabiliteten i rapporterte angstsymptomer var høy, med korrelasjoner mellom delskalaene målt på tidspunkter på rundt 0,73, foruten for separasjonsangst ($r = 0,62/0,60$ for henholdsvis mødre og fedre). Totalskåren og delskårene fra PAS-R korrelerte moderat til sterkt ($r = 0,47-0,70$) med dimensjonen som måler emosjonelle problemer i Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ), og lavt med SDQ-dimensjonene som måler atferdsproblemer ($r = 0,08-0,14$) og hyperaktivitet/oppmerksomhetsproblemer ($r = 0,02-0,17$). Videre fant forfatterne at PAS-R korrelerte med antall angstdiagnoser hos barna, samt at delskårene predikerte den tilsvarende diagnosen.

PAS-R skår var også korrelert med observasjon av barnas atferd i laboratorieoppgaver (Edwards et al., 2010). Disse funnene støtter instrumentets begrepsvaliditet.

De psykometriske egenskapene ved PAS-R er også blitt testet i to islandske utvalg av førskolebarn (3–6 år). Flesteparten av disse barna ($n = 255$) ble rekruttert gjennom barnehager og hadde ikke indikasjoner på angstsymptomer, mens noen få ($n = 29$) ble rekruttert fra helsetjenesten der foreldrene skulle være med i et angstforebyggende foreldreveiledningsprogram (Guðmundsdóttir, Karlsson & Ævarsdóttir, 2019). En konfirmerende faktoranalyse testet firefaktormodellen basert på de fire førsteordensfaktorene rapportert i Edwards et al. (2010). Resultatene viste en dårlig tilpasning til dataene (Guðmundsdóttir et al., 2019). Resultatene fra en eksplorerende faktoranalyse ga imidlertid støtte til en firefaktormodell der 22 av de 28 leddene ladet i henhold til teorien. Reliabiliteten beregnet i form av Cronbachs alpha var høy for den totale PAS-R-skalaen (0,91), og akseptabel til god for delskalaene (0,73–0,85). Videre viste resultatene at barna i barnehageutvalget skåret lavere på angstdimensjonene ($M = 25,2$, $SD = 15,0$, $n = 255$) enn barna rekruttert fra helsetjenesten ($M = 56,5$, $SD = 20,1$, $n = 29$). Barnehagebarna fra Island skåret også lavere enn de australske barna f.eks. på totalskalaen fra mødrerapport ($M = 25,1$, $SD = 15,3$, $n = 186$ versus $M = 38,4$, $SD = 19,0$, $n = 764$). Det var ikke noen kjønnsforskjeller og heller ikke noen signifikante forskjeller mellom aldersgrupper. Resultatene indikerte konvergent og diskriminant validitet ved at PAS-R-skalaene korrelerte moderat til sterkt med SDQ-skalaen «emosjonelle symptomer», og svakt med SDQ-skalaene «atferdsproblemer» og «hyperaktivitet» (Guðmundsdóttir et al., 2019).

Susan Spence har copyright på den engelske og den norske utgaven av PAS-R. PAS-R og andre angstsymptomskalaer utviklet av Spence, kan lastes ned fra hjemmesiden (<https://www.scaswebsite.com/>) og brukes uten kostnad av forskere og klinikere. Det understrekes på hjemmesiden at skalaene (herunder PAS-R eller kun PAS), er ment for forskning og bruk i klinikk. De norske oversetterne bør kontaktes før man benytter den norske versjonen av PAS-R.

Metode

Bibliotekarere Brynhildur Axelsdottir og Mari Elvsåshagen ved Regionsenter for barn og unges psykiske helse, helseregion Øst og Sør, søkte etter dokumentasjon på testens psykometriske egenskaper i databasene, PsycINFO, Medline, Embase, Cochrane Library, Oria (BIBSYS), Norart, SveMed+, PubMed, CRISin.no, NORA.no, Forskningsdatabasen.dk og Swepub. Søkedato: 01.04.2019. Søkestrategien er tilgjengelig på <https://psyktestbarn.r-bup.no/no/artikler/pasr---preschool-anxiety-scale-revised>. Vi kontaktet også førsteforfattere av inkluderte artikler, samt oversetterne av PAS-R, for å identifisere dokumentasjon som eventuelt ikke ble fanget opp av det systematiske søket.

Vi inkluderte alle publikasjoner av studier som har undersøkt og rapportert minst ett av følgende i skandinaviske utvalg:

- normdata for testen
- reliabilitet: indre konsistens, test-retest, interater
- validitet: samsvar med liknende testskårer, samsvar med referansestandard eller annet kriterium, og/eller faktorstruktur

I tillegg, og kun for norske versjoner av PAS-R, inkluderte vi publikasjoner som rapporterte gjennomsnittsskårer og/eller forekomster for henholdsvis generelle populasjoner og kliniske undergrupper.

Etter fjerning av dubletter gikk begge forfatterne gjennom alle identifiserte publikasjoners sammendrag. Forfatterne foretok vurderingene uavhengig av hverandre. Alle publikasjoner som kunne virke relevante ble bestilt inn i fulltekst, og vurderingsprosessen ble gjentatt for disse.

Begge forfatterne vurderte normering, validitet og reliabilitet ved hjelp av en tilpasset versjon av Test review form and notes for reviewers (European Federation of Psychologists' Associations, 2013). Forfatterne foretok vurderingene uavhengig av hverandre.

Resultater

Litteratursøk

Det systematiske litteratursøket resulterte i totalt 260 treff. I tillegg kommer en referanse fra andre kilder (Granli, 2019). Etter fjerning av dubletter var det 258 referanser igjen, som alle ble screenet ved å lese tittel og sammendrag. Basert på screeningen ble 234 referanser ekskludert. Av 24 referanser som ble gjennomgått i fulltekst ble 22 ekskludert, i de aller fleste tilfellene fordi PAS-R ikke hadde blitt brukt. Se Figur 1 for en oversikt.

De to publikasjonene som ble inkludert var en hoved- (Bentsen & Eijerstam, 2017) og en masteroppgave (Granli, 2019) knyttet til prosjektet Norwegian Tuning in to Kids ved Universitetet i Oslo (UiO) (Tabell 1). I hovedoppgaven, som handler om selvregulering hos førskolebarn, er det brukt tverrsnittsdata fra en pilotundersøkelse (Bentsen & Eijerstam, 2017). Totalskalaen i PAS-R ble her brukt som et mål på barnas overregulering. Undersøkelsen ble foretatt i et relativt lite ($N = 37$) normalutvalg av førskolebarn i alderen fem til seks år. I publikasjonen rapporteres middelerverdier og reliabilitet (Cronbachs alpha) for totalskalaen. Det rapporteres også enkle bivariate korrelasjoner som kan belyse validiteten til PAS-R som et mål på overregulering/selvregulering. I den aktuelle publikasjonen rapporteres ikke data for de ulike delskalaene.

Masteroppgaven handler om hvorvidt temperament hos førskolebarn påvirker sammenhengen mellom foreldres emosjonsunnngåelse og barnas engstelighet (Granli, 2019). Her er det brukt tverrsnittsdata fra hovedundersøkelsen, og utvalget består av barn ($N = 260$) i alderen tre til fem år. Resultatene er presentert for mødrerapport ($n = 245$) og fedrerapport separat ($n = 182$). Også i denne oppgaven er totalskalaen i PAS-R benyttet, men denne gangen som et mål på engstelighet hos barn. I publikasjonen rapporteres middelerverdier og reliabilitet (Cronbachs alpha) for totalskalaen. I tillegg rapporteres sammenheng med barnets temperament og foreldres emosjonsunnngåelse i form av korrelasjoner og regresjonskoeffisienter, noe som kan gi indikasjoner på instrumentets validitet. Heller ikke i denne oppgaven rapporteres data for delskalaene til PAS-R.

Felles for de to oppgavene er at forfatterne har brukt en annen skalering (1–5) enn det den originale skåringen av PAS-R beskriver (0–4). I tillegg er de rapporterte middelveidene oppgitt for en gjennomsnittskår av de 28 leddene, ikke som en sumskår. For å få sammenlignbare data med det som foreligger internasjonalt, kontaktet vi prosjekteierne til Norwegian Tuning in to Kids ved Psykologisk institutt, UiO, og ble enige med dem om at forfatterne av denne artikkelen skulle omregne de presenterte skårene til

sammenlignbare tall. I tillegg ble det oppgitt middelveid og reliabilitet for PAS-R totalskår i T2 data fra pilotundersøkelsen. I tabellene oppgis derfor de omregnede skårene, mens de skårene som blir oppgitt i masteroppgavene presenteres i merknader til tabellene. Følgende formel er brukt for å omregne skårene:

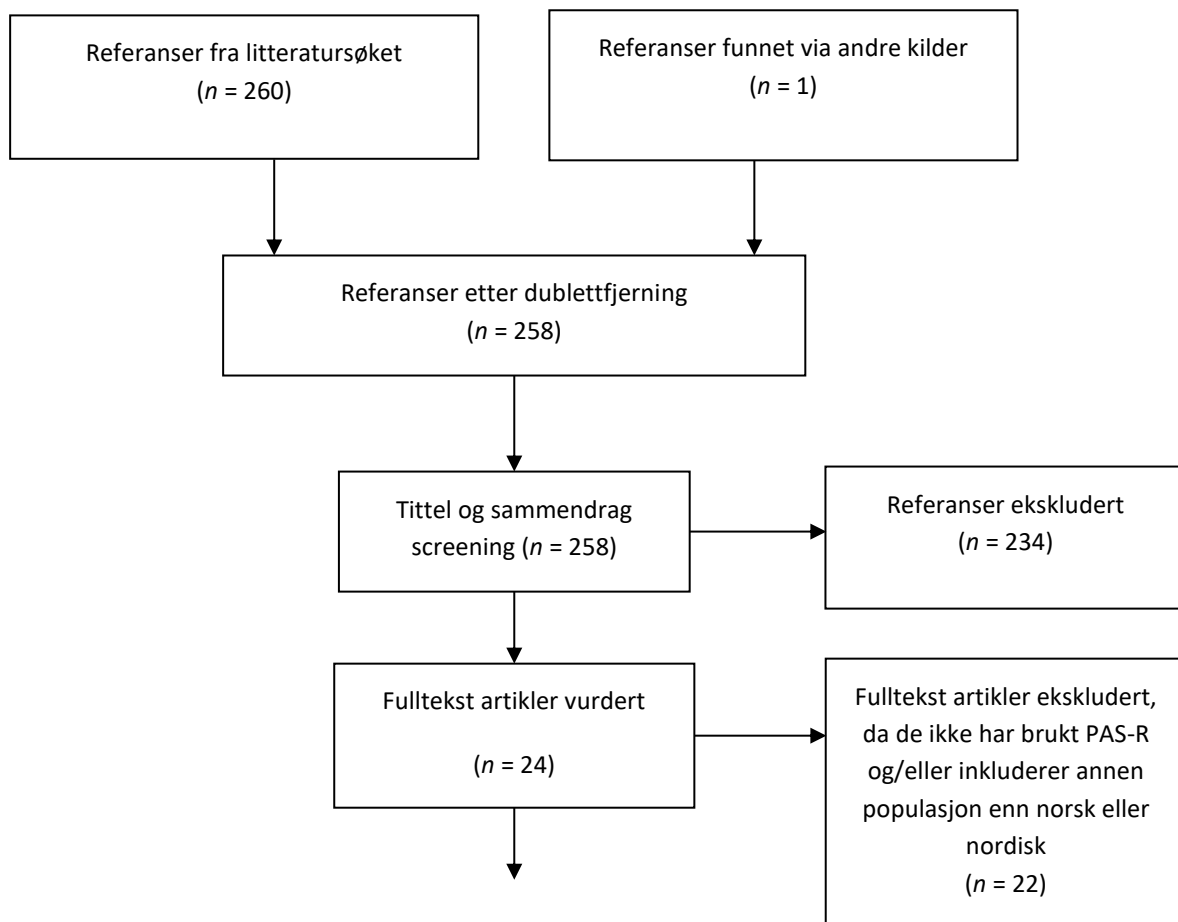
$$\text{Omregnet gjennomsnitt} = (\text{Oppgitt gjennomsnitt} - 1) \times 28 \text{ og } \text{Omregnet standardavvik} = \text{Oppgitt standardavvik} \times 28.$$

Tabell 1. Inkluderte studier

Referanse	Design	Populasjon	N	Mål	Rapporterte egenskaper, verdier
Bentsen & Eijerstam (2017)	Tverrsnittstudie (pilotdata)	Normalutvalg førskolebarn (fem–seks år) og én eller to foreldre	37	PAS-R	Middelveidier, reliabilitet (Cronbachs alpha), konvergent validitet*
Granli (2019)	Tverrsnittstudie	Normalutvalg førskolebarn (tre–fem år) og én eller to foreldre	260	PAS-R	Middelveidier, reliabilitet (Cronbachs alpha), konvergent validitet

Note. *Instrumentet ble brukt som et mål på selvregulering/overregulering

Figur 1. PRISMA flytdiagram over inkluderte og ekskluderte artikler

Antall norske studier
inkludert
($n = 2$)

Antall svenske/danske
studier inkludert
($n = 0$)

Middelverdier og/eller forekomster i kliniske undergrupper

De omregnede gjennomsnittsverdiene for totalskalaen i PAS-R ligger i området 30,8 (feder rapport i hovedutvalget) til 33,3 (pilotundersøkelse T1) (se Tabell 2). Dette er noe

høyere enn i førskoleutvalget i den islandske studien ($M_{mødre} = 25,1$, $SD = 15,3$, $n = 186$; $M_{fedre} = 24,3$, $SD = 11,2$, $n = 34$; Guðmundsdóttir et al., 2019), men lavere enn i det australske utvalget i originalstudien ($M_{mødre} = 38,4$, $SD = 19,0$, $n = 764$; $M_{fedre} = 37,5$, $SD = 17,6$, $n = 418$; Edwards et al., 2010).

Tabell 2. Middelverdier (M) og standardavvik (SD)

Referanse	Utvalg/gruppe	N/n	[PAS-R]	
			M	SD
Bentsen & Eljerstam (2017) (omregnet) ¹	Barn fra barnehager i Oslo/Lørenskog. Gjennomsnittsalder 5,9 år (5,3–6,4), 48 % jenter, T1 data	37	33,3	15,4
Norwegian Tuning in to Kids (2020)	Samme utvalg som i Bentsen & Eljerstam (2017), T2 data	31	31,4	13,6
Granli (2019) (omregnet) ²	Barn fra barnehager i Oslo, Lørenskog, Bærum, Skedsmo, Fredrikstad, Ski Nesodden. Gjennomsnittsalder 4,5 år (3–5), 51% jenter. Mødrerapport	260/245	31,6	14,6
	Samme utvalg som over, Federerapport	260/182	30,8	13,7

Note. ¹Originalskårer oppgitt i Bentsen & Eijerstam (2017): $M = 2,19$, $SD = 0,55$. ²Originalskårer oppgitt i Granli (2019): Mødrerapport $M = 2,13$, $SD = 0,52$, $n = 245$; Federerapport $M = 2,10$, $SD = 0,49$, $n = 182$.

Normer

Resultatene fra søket inkluderte ikke normdata fra norske, svenske eller danske forhold.

Reliabilitet

Bentsen & Eijerstam (2017) rapporterer Cronbachs alpha på 0,89 for totalskalaen i PAS-R. Cronbach's alpha er et mål på indre konsistens, og en verdi på mer enn 0,80 er regnet som god (EFPA, 2013). Granli (2019) opplyser også om at totalskalaens Cronbachs alpha i datamaterialet er estimert til å være 0,89 både for mødre- og fedrerapport. Prosjekteierne oppgir at Cronbachs alpha er 0,88 på T2 i pilotutvalget. Test-retest reliabilitet og intertaterreliabilitet er ikke oppgitt i studien.

Validitet

I Granli (2019) presenteres statistiske sammenhenger mellom barns engstelighet (PAS-R) og barns negative emosjonalitet (temperament, EAS; Buss & Plomin, 1984) og foreldres emosjonsunnvikende foreldrestil (Parental Emotional Style Questionnaire; Havighurst et al., 2009). Som forventet var barnas engstelighet positivt korrelert med barnas negative emosjonalitet (mødrerapport: $r = 0,49$, $p < 0,01$; fedrerapport: $r = 0,38$, $p < 0,01$). Barnas engstelighet var imidlertid ikke signifikant korrelert med foreldrenes emosjonsunnvikende foreldrestil. De endelige resultatene av flere sett med regresjonsanalyser viser at både mødre- og fedrerapportert negativ emosjonalitet hos barnet er signifikant positivt relatert til barnas engstelighet, mens kun mødrenes emosjonsunnvikende foreldrestil er signifikant negativt relatert til barnas engstelighet (Granli, 2019).

I Bentsen & Eijerstam (2017) rapporteres bivariate korrelasjoner mellom PAS-R som et mål på overregulering, og to andre mål på selvregulering (en emotional go no go-oppgave [Hare, Tottenham, Davidson, Glover & Casey, 2005] og foredrerapporterte atferdsvansker [Eyberg Child Behavior Inventory; Eyberg & Ross, 1978] som mål på underregulering). PAS-R korrelerte ikke signifikant med noen av de to andre målene på

selvregulering. Det er dermed ingen støtte for konvergent validitet for PAS-R som et mål på selvregulering. Det er imidlertid ikke noen analyser i denne oppgaven som belyser validitet for PAS-R som et mål på angst hos førskolebarn.

Endringssensitivitet

Det foreligger ikke rapport på endringssensitivitet for PAS-R under norske, svenske eller danske forhold.

Diskusjon og konklusjon

I denne artikkelen har vi inkludert informasjon om PAS-R fra en hoved- (Bentsen & Eijerstam, 2017) og en masteroppgave (Granli, 2019) knyttet til et prosjekt ved Psykologisk institutt, UiO, samt informasjon fra prosjekteierne. Det er forskjellig datagrunnlag i hver av de tre kildene, og datamaterialet varierte fra $N = 37$ til $N = 260$. Fordi PAS-R i de to oppgavene er presentert med en annen skalering (1–5) enn den originale (0–4), samt at middelveiene er presentert som gjennomsnittskårer av de 28 leddene heller enn en sumskår, ble det gjort omregninger slik at man kunne sammenligne disse tallene med internasjonale funn.

Gjennomsnittsverdiene i de inkluderte datakildene er lavere enn det som er rapportert i det australske utvalget i Edwards et al. (2010). Det kan skyldes at de australske forskerne benyttet seg av data bestående av et normalutvalg barn og et utvalg rekruttert spesielt med tanke på barnas sjenertethet og engstelighet (Edwards et al., 2010). Dataene som er benyttet i Bentsen & Eijerstam (2017) og i Granli (2019) er basert på normalutvalg av førskolebarn, og det er dermed forventet at de vil skåre lavere enn det som ble rapportert i Edwards et al. (2010). Sammenlignet med funnene fra det islandske normalutvalget av førskolebarn rapportert i Guðmundsdóttir et al. (2019) er imidlertid de norske gjennomsnittsverdiene høye. Som forventet er de norske gjennomsnittsverdiene betydelig lavere enn tilsvarende verdier fra det lille utvalget barn rekruttert fra helsetjenesten i Guðmundsdóttir et al. (2019).

Dessverre var det ingen av de inkluderte studiene som rapporterte informasjon om delskalaene eller som inkluderte et utvalg barn rekruttert spesielt med tanke på engstelighet. Vi fant imidlertid en norsk studie som ikke kvalifiserte for inklusjon i denne artikkelen pga. for få deltakere ($n = 4$), der utvalget bestod av barn som stod i risiko for å utvikle angst. Foreldre rapporterte om barna før og etter deltakelse i intervensjonen Cool Little Kids (Flaten & Kvinge, 2016). Gjennomsnittskåren før deltakelse for totalskalaen i PAS-R var på 38, noe som samsvarer med Edwards et al. (2010) der gjennomsnittskåren for totalskalaen var 38,4. I den lille norske studien rapporterer de også verdiene for delskalaene: generalisert angst ($M = 8,8$), sosial angst ($M = 9,7$), spesifikk angst (13,8), og separasjonsangst (7,8). Edwards et al (2010) rapporterte litt høyere gjennomsnittskår for generalisert angst (10,5), lik for sosial angst (9,6), og noe lavere for separasjonsangst (5,9).

Resultatene fra de inkluderte datakildene indikerte god reliabilitet for PAS-R totalskalaen (0,88/0,89), som også samsvarer med reliabiliteten (0,92) rapportert i Edwards et al. (2010). Resultatene må likevel tolkes i lys av utvalgsstørrelsen når det gjelder pilotdataene som er benyttet i Bentsen & Eijerstam (2017) og i informasjonen fra prosjekteierne om T2 i pilotstudien. Ifølge EFPA bør utvalget inkludere flere enn 100 deltakere for at et reliabilitetsmål er pålitelig.

Det er begrenset informasjon fra de aktuelle studiene som kan belyse validiteten ved den norske versjonen av PAS-R. I Granli (2019) er det imidlertid presentert noen sammenhenger som forsøksvis kan gi indikasjoner på instrumentets begrepsvaliditet. Basert på faglitteraturen forventer Granli at barnas engstelighet skal være positivt korrelert med deres negative emosjonalitet (temperament) og med foreldrenes emosjonsunnvikende foreldrestil. Med andre ord; jo mer «vanskelig» temperament barnet har og jo mer emosjonsunnvikende foreldrene er, jo høyere grad av engstelighet. Granli (2019) fant støtte for den antatte sammenhengen mellom negativ emosjonalitet og engstelighet, noe som gir støtte

til instrumentets begrepsvaliditet. Når det gjelder sammenhengen mellom foreldrestil og barnas engstelighet, er det imidlertid en motsatt trend enn forventet; jo mer emosjonsunnvikende foreldrestil mor har, jo mindre engstelig er barnet. Dette sier allikevel kanskje mindre om validiteten ved PAS-R, enn om den konseptuelle sammenhengen – som ikke er godt etablert i faglitteraturen.

Bentsen & Eijerstam (2017) presenterer noen analyser som kan belyse validiteten til PAS-R som et mål på overregulering/selvregulering. De finner imidlertid at PAS-R ikke er statistisk relatert til de andre målene på selvregulering.

Alt i alt har vi et for begrenset datagrunnlag til å konkludere om de psykometriske egenskapene ved den norske versjonen av PAS-R. For å få mer kunnskap bør PAS-R undersøkes i større kliniske utvalg og normalutvalg, og analyser bør gjøres både av totalskalaen og delskalaene. Man bør også ha tilstrekkelig store utvalg til å foreta konfirmerende faktoranalyser for å se om den antatte faktorstrukturen passer til norske data.

Til tross for at vi har begrenset data om de psykometriske egenskapene ved den norske versjonen av PAS-R, vil vi oppmuntre til bruk av skalaen i norske forskningsstudier om engstelighet blant førskolebarn – både fordi det er et av de få instrumentene som tar sikte på å måle ulike angstdimensjoner hos så små barn, og fordi vi trenger mer kunnskap om instrumentets psykometriske egenskaper.

Vurdér og oppgi mulige interessekonflikter

Forfatterne erklærer herved at de ikke har noen interessekonflikter.

Lenke til gratis elektronisk versjon av testen

Lenke til PAS-R norsk oversettelse:

https://www.mq.edu.au/data/assets/pdf_file/0005/137165/PASR_Norwegian_copyright_2015.pdf

Referanser

- Bentsen, I. W. & Eijerstam, A. H. (2017). *Betydningen av psykososiale livsbelastninger og foreldres selvregulering*. Hovedoppgave. Universitetet i Oslo, Oslo.
https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/59703/Barns-selvregulering_Iren_Bentsen_Anette_Eijerstam.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- Buss, Arnold H, & Plomin, Robert. (1984). *Temperament (PLE: Emotion): Early developing personality traits*: Psychology Press.
- Edwards, S. L., Rapee, R. M., Kennedy, S. J. & Spence, S. H. (2010). The assessment of anxiety symptoms in preschool-aged children: the revised Preschool Anxiety Scale. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 39(3), 400–409. doi: 10.1080/15374411003691701.
- European Federation of Psychologists' Associations. (2013). *EFPA Review model for the description and evaluation of psychological and educational tests: Test review form and notes for reviewers. Version 4.2.6*. Tilgjengelig fra <http://www.efpa.eu/download/650d0d4ecd407a51139ca44ee704fda4>
- Eyberg, S. M., & Ross, A. W. (1978). Assessment of child behavior problems: The validation of a new inventory. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 7(2), 113-116. doi: 10.1080/15374417809532835
- Flaten, K. & Kvinge, L. (2016). Cool Little Kids – pilotutprøving av et angstforebyggende program for foreldre. *Spesialpedagogikk*, (3). Tilgjengelig fra <https://utdanningsforskning.no/artikler/cool-little-kids-pilotutprøving-av-et-angstforebyggende-program-for-foreldre/>
- Granli, M. A. (2019). *Differensiell mottakelighet: Påvirker temperament sammenhengen mellom emosjonsunnvikende foreldrestil og førskolebarns engstelighet?* Masteroppgave. Universitet i Oslo, Oslo. Tilgjengelig fra https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/69402/DifferensiellMottakelighet_MariusAGranli.pdf?sequence=8&isAllowed=y
- Guðmundsdóttir, H. R., Karlsson, P. & Ævarsdóttir, Þ. (2019). The psychometric properties of the Icelandic version of the preschool anxiety scale-revised (PAS-R). *Nordic Psychology*, 1–15. doi: doi.org/10.1080/19012276.2019.1586571
- Hare, T. A., Tottenham, N., Davidson, M. C., Glover, G. H., & Casey, B. J. (2005). Contributions of amygdala and striatal activity in emotion regulation. *Biological Psychiatry*, 57(6), 624-632. doi: 10.1016/j.biopsych.2004.12.038
- Havighurst, Sophie S, Wilson, Katherine R, Harley, Ann E, & Prior, Margot R. (2009). Tuning in to kids: an emotion-focused parenting program—initial findings from a community trial. *Journal of Community Psychology*, 37(8), 1008-1023. doi: 10.1002/jcop.20345
- Spence, S. H., Rapee, R., McDonald, C., Ingram, M. J. B. R. & Therapy. (2001). The structure of anxiety symptoms among preschoolers. *Behaviour Research and Therapy*, 39(11), 1293–1316.
- Universitetet i Oslo. (2020). *Norwegian Tuning in to Kids: N-TIK - forskningsprosjekt*. Tilgjengelig fra <https://www.uio.no/foransatte/arbeidstotte/fa/forskpro/prosjekter/sv/psi/helse-utvikling-personlighet/norwegian-tuning-in-to-kids%3A-n-tik/>